

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a Budapesten 2018. június 6. napján és 2018. szeptember 12. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A előnyért hivatali helyzetével egyébként visszaélve elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntette miatt ...vádlott ellen indított büntető ügyben a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa 2018. január 11. napján kihirdetett Kb.II.102/2016/15. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott fogházbüntetést 2 (kettő) év és 6 (hat) hónap börtönbüntetésre súlyosítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

I n d o k o l á s:

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2018. január 11. napján kihirdetett Kb.II.102/2016/15. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta a ki a Btk.294.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés a) pont ac) alpont szerint minősülő hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében, ezért 1 év 6 hónap szabadságvesztésre, 2 év közügyektől eltiltásra és 31.055 forint erejéig vagyonekobzásra ítélte. Úgy rendelkezett, hogy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozata fogház, és a vádlott a büntetés 2/3 részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 333.291,- Ft bünygyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be a büntetés súlyosítása érdekében. A vádlott irányának megjelölése nélkül, míg a védője elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés érdekében fellebbezett.

A katonai ügyész előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását, amelyben arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a szabadságvesztés tartamát úgy emelje fel, hogy az érje el, vagy haladja meg az adott bűncselekményre előírt törvényi minimum tartamát. Utalt azonban arra, hogy a szabadságvesztés az általános visszatartás követelményének csak akkor felelne meg, ha megközelítené a kiszabható büntetés középmértékét.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.207/2018/1. számú átiratában az ügyési fellebbezést fenntartotta. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztést, valamint közügyektől eltiltást szabjon ki, és a végrehajtási fokozatot börtönben jelölje meg. Indítványozta súlyosító körülményként figyelembe venni, hogy a vádlott rendőrként olyan bűncselekményt követett el, amelynek megakadályozása lett volna a feladata. Kifogásolta, hogy a bíróság nem adta indokát, miért tért el jelentősen a

középmértéktől. Nem adta magyarázatát annak sem, hogy miért alkalmazott enyhébb végrehajtási fokozatot, miközben a súlyosító körülmények száma és súlya ezt nem indokolja.

A védő az elsősorban felmentés, másodsorban enyhítés érdekében bejelentett fellebbezésének írásbeli indoklásában csak felmentésre irányuló álláspontját fejtette ki. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, a Be.351.§ (2) bekezdés b) és d) pontja szerint, mivel részben hiányos a tényállás, részben az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényekre, majd annak eredményeként a vádlott bűnösségére helytelenül következtetett. A tényállás hiányosságát abban jelölte meg, hogy nem rögzíti azt, hogy a vádlott és az ellenőrzés alá vont b.. állampolgár milyen nyelven, milyen szavakat használva kommunikáltak egymással, hogy konkrétan milyen szavakkal kérte vádlott az eurót. Álláspontja szerint ezt tisztázni kellett volna, mert nehezen képzelhető el, hogy hogyan kommunikáltak tört angol és tört szerb nyelven. Álláspontja szerint előmulasztott az elsőfokú katonai tanács foglalkozni azzal a körülménnyel, hogy a vádlottól alapos ruházatvizsgálatot követően sem kerültek elő az 50 eurós bankjegyek. Hiányolta a védő, hogy az ítéletből a mérlegelés szempontjai nem tűntek ki. Az elsőfokú bíróság nem fordított kellő figyelmet a tanúvallomásokban mutatkozó ellentmondásokra. Álláspontja szerint a vádlott védekezéshez való joga sérült azáltal, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte az ügyben a nyomozás során kihallgatott több tanú személyes kihallgatását. Kihallgatott viszont olyan személyt, aki csak elmondásból értesült az eseményről. Kifogásolta a védő, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének sem tett eleget az indítványok elutasítása kapcsán. Utalt továbbá arra, hogy az elsőfokú ítélet még iratellenesnek is tekinthető, mert az abban rögzített vallomások és a kamerafelvételek között ellentmondás van. A védő beadványában bizonyítási indítványt terjesztett elő. Ebben kérte négy a nyomozás során kihallgatott, de a tárgyalás során ki nem hallgatott bolgár állampolgár idézését, valamint az ellenőrzés alá volt VNA elsőfokú tárgyaláson kihallgatott tanú ismételt idézését és kihallgatásukat, majd a bizonyítási eljárás eredményeképp a vádlott bizonyítottság hiányában történő felmentését.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bejelentett fellebbezésének irányát részben megváltoztatva elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítására, míg másodsorban a büntetés olyan enyhítésére tett indítványt, hogy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető legyen. Az eltérő jogi minősítés lehetőségére utaló másodfokú bírósági végzésre reagálva kifejtette azon álláspontját, hogy meggyőződése szerint ugyan a védenca bűncselekményt nem követett el, azonban az elsőfokú ítélet történeti tényállásában leírt magatartás hivatalos személy által elkövetett zsarolásként nem értékelhető, csak hivatalos személy által elkövetett vesztegetésként. Utalt arra, hogy maga a büntetőeljárás védenccével szemben vesztegetés miatt indult, és a nyomozás nem is terjedt ki olyan elemekre, amelyek a zsarolás körében értékelhetőek. A fellebbezése irányával kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a Be.592.§ (2) bekezdés b) és d) pontja alapján megalapozatlan, a tényállás felderítetlen, illetve az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Az írásbeli beadványában írtakkal egyezően hiányossággként értékelte, hogy az elsőfokú bíróság nem tisztázta, hogy a pénzkérése milyen nyelven, milyen szavak, kifejezések használatával hangzott el. Álláspontja szerint a vallomásokban írt összetett mondatokat képtelenség tört szerb, vagy angol nyelven elmondani. Eleve ellentmondásosnak értékelte azt, hogy magát a pénzösszegeket pedig ujjal a műszerfalra fel kellett írni. Álláspontja szerint védenca javára értékelendő körülmény az, hogy a két darab 50 eurós bankjegy a részletes kutatás után sem került elő. Utalt arra, hogy egyetlen olyan objektív bizonyíték sem merült fel az ügyben, amely védenca bűnösségét alátámasztaná. A nyomozás során vallomást tett b.. tanúk vallomásait összehasonlítva megállapította, hogy három személy vallomása szinte szó szerint megegyezik, így annak bizonyító ereje kétséges. Utalt arra, hogy a bolgár tanúk különböző

módon adták elő, hogy ADD hogyan adta át a pénzt. Figyelemmel arra, hogy a tényállás szerint ez a személy biztosította a vesztegetési pénzt, ezért a tanúként történő kihallgatása nem lett volna mellőzhető az ügyben. Ezzel szemben a tárgyaláson nem volt jelen és a nyomozás során még vallomást sem tett, csupán rendőri jelentés rögzítette a nyilatkozatát. A védői álláspont szerint ezen hiányosságokra figyelemmel nem mellőzhető az elsőfokú ítéletnek a hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása. Másodlagos indítványával kapcsolatban kifejtette, hogy védence 25 éve teljesít jó szinten hivatásos szolgálatot, az ügyben jelentős időmúlás következett be a vádlott egy kis korú gyermek eltartásáról gondoskodik és előjárói is biztosították bizalmukról bűnösség megállapítása esetére ezért a védő olyan büntetés kiszabására tett indítványt, hogy a szabadságvesztés vele szemben próbaidőre felfüggeszthető legyen.

A vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy 25 éve teljesít rendőri szolgálatot és soha sem követett el olyan bűncselekményt amelyet a vádiratban a terhére róttak.

A katonai ügyész, a vádlott és a védő által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.590.§ (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A felmentésre és hatályon kívül helyezésre irányuló vádlotti és védői fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A vádlott a tárgyaláson nem kívánt vallomást tenni. A nyomozás során vallomást tett, melyben tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, valamint védekezést terjesztett elő, mely szerint VNA-tól nem kért pénzt a gépjármű ellenőrzés során, pénzáadásra nem is került sor. A bolgár gépjárművezető csupán azért haragudott meg rá, mert utalt arra, hogy a fokozott gépjármű ellenőrzésre a terrorveszély miatt van szükség. Ez motiválhatta a feljelentését.

Az elsőfokú bíróság igen részletes és széleskörű bizonyítást folytatott le. Nem tévedett, amikor a vádlott nyomozati szakban tett tagadó vallomásával és védekezésével szemben a tényállást a tárgyaláson kihallgatott b... állampolgárok tanúvallomása, a felolvasással a tárgyalás anyagává tett tanúvallomások, a vádlott tárgyaláson kihallgatott kollégájának vallomása, a kamerafelvételről készült jelentés, valamint a rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékok, így különösen az ADD meghallgatásáról készült jelentés alapján állapította meg. Ítélete 3. oldal második bekezdésétől, a 6. oldal utolsó előtti bekezdéséig igen részletesen értékelte az által megismert bizonyítékokat, és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlott tagadó vallomását, illetve védekezését fogadta el a tényállás alapjául. Helytállóan utalt arra, hogy, mind a feljelentést tett (aktív vesztegetőnek tekinthető) b... állampolgár, mind édesapja a nyomozás során és a tárgyaláson a cselekmény lényegét illetően egybehangzóan tették meg vallomásaikat. A tárgyaláson az önvádra, valamint édesapja esetében, a mentességi jogra történt kioktatást követően nem nyilatkoztak arra, hogy konkrét pénzáadásra sor került-e, vallomásaik azonban ezen túlmenően a lényegi kérdéseket illetően következetesek voltak, illetve egymást alátámasztották. Az elsőfokú bíróságnak egészségi állapotára figyelemmel nem sikerült kihallgatnia a tárgyaláson ADD és az ő esetében nyomozás során tett vallomás sem állt rendelkezésre, azonban a fenti személy meghallgatására a nyomozás során sor került, az általa elmondottakat rendőri jelentésben rögzítették, így az nem vallomásként, de okirati bizonyítékként értékelhető volt. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság felolvasással a

bizonyítás anyagává tette az ellenőrzéssel érintett bolgár jármű utasainak a nyomozás során tett vallomásait. Megállapítható, hogy ezen vallomások, továbbá a vesztegetési pénzt biztosító bolgár személy nyilatkozatáról felvett okirat tartalma lényegében egymást megerősítették, alátámasztották. A vádlott kollégái közül mind a tárgyaláson kihallgatott tanú vallomása, mind a felolvasással a tárgyalás anyagává tett tanúvallomás tartalmát tekintve közvetve terhelő volt a vádlottra nézve. Ugyanez megállapítható a kamerafelvétel tartalmát rögzítő okirattal kapcsolatban is. A vádlotti tagadással és védekezéssel szemben nagyszámú, egymást erősítő tartalmú bizonyíték került értékelésre. Ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor terhelő tartalmú történeti tényállást állapított meg.

A Be.591.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a vádlott és védője fellebbezésükben új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkoztak. A másodfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványok már az elsőfokú eljárás során is előterjesztésre kerültek, azokat az elsőfokú bíróság végzésében indokoltan utasította el, és ügydöntő határozatában helytállóan utalt arra, hogy a megjelölt személyek nyilatkozatai a nyomozati szakban rögzítésre kerültek, azok között olyan lényegi ellentmondás nem található, amely minden bolgár tanúnak a tárgyaláson történő kihallgatásával lenne feloldható. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a nyomozati szakban tett tanúvallomásokat felolvasással tette a tárgyalás anyagává. Ugyanezen okra figyelemmel a másodfokú katonai tanács is elutasította a bizonyítás kiegészítési indítványokat egyetértve az elsőfokú ítélet indokolásában írt azon állásponttal, hogy a tanúk újabb kihallgatásától további eltérő eredmény nem várható, az csupán az eljárás indokolatlan elhúzódását eredményezné. Megállapítható továbbá, hogy az elsőfokú bíróság az ügy minden szóba jöhető bizonyítékával foglalkozott, így a bizonyítása és a bizonyítékok értékelése teljes körű, és megállapítható az is, hogy az általa megismert bizonyítékokból helyes ténybeli következtetést vont le.

Összességében a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete megalapozott, mentes a Be.592.§ (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a vádlottnak és védőjének a bizonyítékok újra értékelésére, a tényállás felül mérlegelésére és ezen keresztül felmentésre irányuló, valamint a megalapozatlanság címén hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezései eredményre nem vezethettek.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Nem tévedett a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor vádlott neve vádlott bűnösségét a Btk.294.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés a. pont, ac) alpont szerint minősülő hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében megállapította. Az elsőfokú katonai tanács ítélete 6. és 7. oldalain igen részletesen kifejtette jogi álláspontját. Részletesen megindokolta, hogy a vádlotti magatartás miatt minősül a rendelkező részben írtaknak megfelelően, álláspontját a fellebbviteli tanács is osztotta. A másodfokú bíróság nyilvános ülésén utalt arra, hogy a vádlotti cselekmény az elsőfokú ítéletben megállapítottól eltérően a Btk.367.§ (1)bekezdésbe ütköző, de a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő hivatalos személy által elkövetett zsarolás büntettként is értékelhető, ezért szükségszerűen foglalkozott az elhatárolás kérdésével.

A hivatalos személy által elkövetett zsarolás büntettét az követi el, aki hivatalos személyként, e minőség felhasználásával jogtalan haszonszerzés végett mást erőszakkal, vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy, valamit tegyen, ne tegyen, vagy eltűnjön és ezzel vagyoni hátrányt okoz. Az

elsőfokú ítéletben rögzített tényállás tartalmaz ugyan a zsarolás törvényi tényállásában írt elemeket, hiszen nyilvánvaló, hogy a vádlott jogtalan haszonszerzésre törekedve fejtette ki hivatalos személyként a magatartását, illetve mintegy fenyegetésként utalt arra, hogy az ellenőrzés alá vont gépjárművezetőnek időbeli és anyagi veszteséget elszenvedve a budapesti bolgár nagykövetségre kell utaznia magyar nyelvű meghatalmazás elkészítése érdekében, ha a vádlott által felkínált egyéb „megoldást” nem fogadja el. Nem állapítható meg azonban, hogy ez olyan mérvű fenyegetés lett volna, amelyet a zsarolás megállapításához a bírói gyakorlat megkíván. A fenyegetés olyan súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben, komoly félelmet keltsen. A határátkelőhelyről a fővárosba történő utazás idő- és anyagi vesztesége, nem tekinthető olyan fokú hátrány kilátásba helyezésének, amely komoly félelmet kelthetett volna. Erre utal az a körülmény is, hogy ezt követően a bolgár gépjárművezető a vádlott által kért vesztegetési pénznek a felét lealkudta, ami nem a komoly megfélemlítettségére enged következtetni.

A vádlott cselekményével ugyanakkor maradéktalanul megvalósította a Btk.294.§ (1) (3) bekezdés ac) pontja szerint minősülő hivatali helyzetével egyébként visszaélve elkövetett vesztegetés büntetettét.

A vádlottnak és védőjének az enyhítésre irányuló fellebbezése nem, míg az ügyészségnek a súlyosításra irányuló fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket. Tévedett azonban, amikor az ott értékelt enyhítő körülményeket olyan súlyúnak látta, hogy a vádlottal szemben az előrt büntetési tétel alsó határa alatt állapította meg a szabadságvesztés tartamát, illetve eltért az adott bűncselekményre előírt szabadságvesztési végrehajtási fokozattól. A bűncselekmény elkövetésének körülményei, de a cselekmény elkövetése óta eltelt idő sem indokol ilyen mértékű enyhítést. Megállapítható, hogy maga az elsőfokú ítélet sem tartalmaz erre vonatkozó indokolást. A büntetési tétel minimuma alatti büntetés kiszabásra vonatkozóan a Btk.82.§ (2) bekezdés c) pontjában írt enyhítő rendelkezés felhívása sem történt meg az ítéletben. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott konkrét bűnelkövető magatartásával, annak tárgyi súlyával a kiszabott szabadságvesztés tartama nem arányos, az eltúlzottan enyhe, az enyhébb végrehajtási fokozat alkalmazását semmilyen körülmény nem indokolja. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 2 év és 6 hónapra súlyosította, amelynek végrehajtási fokozatát a Btk.37.§ (2) bekezdés a) pontja alapján börtönben határozata meg. Nem tévedett a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a vádlottal szemben a cselekménye jellegére figyelemmel közügyektől eltiltás mellékbüntetést szabott ki a Btk. 61.§-a alkalmazásával, hiszen ő méltatlanná vált a közügyek gyakorlására, továbbá, amikor a törvény kötelező rendelkezése alapján vele szemben vagyonelkobzást alkalmazott.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottal szemben a felemelt tartamú, súlyosabb végrehajtási fokozatú szabadságvesztés szolgálja megfelelően a Btk.79.§-ban írt büntetési célokat. Erre figyelemmel a katonai ügyésznek a súlyosításra irányuló fellebbezése alapos, míg a vádlottnak és védőjének az enyhítésre, felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú katonai tanács - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.606.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2018. szeptember 12.

. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
bíró

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2018. szeptember 12.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: